

Veli-Okul İşbirliği Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*

Doç. Dr. Demirali Yaşar Ergin

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1670-4083>

Emekli Öğretim Üyesi, Edirne – TÜRKİYE

Öğr. Gör. Dr. Coşkun Doğan

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6072-2721>

Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Edirne – TÜRKİYE

Doç. Dr. Semih Çayak

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4360-4288>

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, İstanbul – TÜRKİYE

Makale Geçmişi

Geliş: 19.02.2024

Kabul: 27.06.2024

On-line Yayın: 30.06.2024

Anahtar Kelimeler

Okul Paydaşları

Veli İletişimi

Paylaşım Yönetim

Ölçek Geliştirme

Araştırma Makalesi

* Bu makale, İntihal.net tarafından taranmıştır. Bu makale, Creative Commons lisansı altındadır. Bu makale için Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan Evrak Tarih ve Sayısı: 23.10.2023-E.537019 numarasıyla etik kurul raporu alınmıştır.

DOI:

<http://dx.doi.org/10.29228/JASSS.75356>

Öz

Araştırmalar, aile ve okul arasındaki ilişkinin okuldaki öğrenci başarısı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Çocuğun yetiştirilmesinde aile önemli bir rol oynar ve okul ile aile arasındaki işbirliğinin önemi her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Bu nedenle velilerin bu süreçte öğretmen ve okul yöneticileri ile koordineli çalışmalar beklenmektedir. Beklentilerinin dikkate alınmadığını düşünen bir ebeveyn, çocuğunun okuldaki eğitim süreci hakkında öğretmen ve yönetici gibi okuldaki diğer aktörlerle aktif olarak işbirliği yapmaz.

Bu çalışmanın amacı, öğrenci velileri ile okulun diğer paydaşları arasındaki işbirliği, iletişim ve paylaşımı belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirmektir. Çalışma 336 katılımcı ile yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında internet tabanlı yöntem kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan "Veli-Okul İşbirliği Ölçeği (VOKİ)" kullanılmıştır. Ölçek 5 alt ölçek ve 4'lü derecelmeli 30 Likert tarzı maddeden oluşmaktadır.

Çalışma 1: Alt boyutların belirlenmesinde ölçek geliştirme istatistiği olarak Varimax rotasyonlu AFA (açımlayıcı faktör analizi) kullanılmıştır. Güvenirliği belirlemek için madde-toplam korelasyon katsayısı ve madde-kalan korelasyon katsayısı, Cronbach ve Rulon katsayısı hesaplanmıştır.

Çalışma 2: Ölçek AFA (açımlayıcı faktör analizi) ve madde analizi ile yapılandırıldıktan sonra DFA (Doğrulayıcı Faktör Analizi) ile yapı geçerliği test edilmiştir. CFA modelinin uygunluğunu test etmek için CFI (Karşılaştırmalı Uyum İndeksi) ve RMSEA (Yaklaşıklığın Ortalama Karekök Hatası) uyum indeksleri kullanılmıştır. Bu kriterler göz önünde bulundurularak ölçekler için DFA modelleri oluşturulmuştur. Ölçeğin geçerli, güvenilir ve istatistiksel işlemler sonucunda kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

Atf Bilgisi / Reference Information

Ergin, D. Y., Doğan, C. & Çayak, S. (2024). Veli-Okul İşbirliği Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Jass Studies-The Journal of Academic Social Science Studies*, 17(100), 71-80.

*Validity and Reliability Study of the Parent-School Collaboration Scale**

Assoc. Prof. Dr. Demirali Yaşar Ergin
Retired Faculty Member, Edirne – TÜRKİYE

Lect. Dr. Coşkun Doğan
Trakya University, Faculty of Education, Department of German Language and Literature, Edirne – TÜRKİYE

Assoc. Prof. Dr. Semih Çayak
Marmara University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, İstanbul – TÜRKİYE

Article History

Submitted: 19.02.2024
Accepted: 27.06.2024
Published Online: 30.06.2024

Keywords

School Stakeholders
Parent Communication
Shared Management
Scale Development

Research Article

* This article was checked by Intihal.net. This article is under the Creative Commons license. Ethics committee Trakya University 23.10.2023-E.537019.

DOI:

<http://dx.doi.org/10.29228/JASSS.75356>

Abstract

Studies indicate that the relationship between family and school has a positive effect on student success in school. The family plays an important role in raising the child, and the importance of cooperation between school and family is increasing day by day. For this reason, parents are expected to work in coordination with teachers and school administrators in this process. A parent who thinks that their expectations are not taken into account does not actively cooperate with other actors in the school, such as teachers and administrators, about their child's educational process at school.

The aim of this study is to develop a scale to determine cooperation, communication and sharing between students' parents and other stakeholders of the school. The study was conducted with 336 participants. Internet-based method was used to collect the data. The "Parent-School Cooperation Scale (VOKI)" prepared by the researchers was used as a data collection tool. The scale consists of 5 subscales and 30 Likert-style items with 4-point gradation.

Study 1: Varimax rotated EFA (exploratory factor analysis) was used as scale development statistics to ascertain sub-dimensions. Item-total correlation coefficient and item-remainder correlation coefficient, Cronbach and Rulon coefficient were calculated to determine the reliability.

Study 2: After the scale was structured with EFA (exploratory factor analysis) and item analysis, the construct validity was tested with CFA (Confirmatory Factor Analysis). CFI (Comparative Fit Index) and RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) fit indices were used to test the CFA model's suitability. Considering these criteria, CFA models were created for scales. The scale was found to be valid, reliable and available as a result of statistical procedures.

GİRİŞ

Okul, topluma yeni üyeler kazandırmada önemli bir işlevi olan en temel kurumlardan biridir. Birey, içinde yaşadığı toplumun temel yapısını, aile kurumundan daha iyi organize edilmiş bir okul ortamında öğrenmeye başlar. Çocuklar sosyalleşmenin ilk kurumu olan ailede yakın insan ilişkileri ile ilişkili değerleri öğrenirken, okuldaki toplumsal yaşamın taleplerini ve evrensel değerleri geniş bir perspektiften öğrenirler. Okul, temel insan ilişkilerinden başlayarak, çocuklara sosyal hayata uzanan sorunların çözümünde rehberlik eder.

Öğrenciler, toplumların hayatta kalması ve geleceklerinin belirlenmesinde önemli rol oynayan okulların işlevlerinin yerine getirilmesi için vazgeçilmez unsurlardır. Okul yöneticileri, öğretmenler ve veliler, öğrencilerle birlikte okulun paydaşlarıdır. Tüm paydaşların koordineli ve uyumlu çalışması okulun başarısını artırır.

Araştırmalar, aile ve okul arasındaki ilişkinin okuldaki öğrenci başarısı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Çocuğun yetiştirilmesinde aile önemli bir rol oynar ve okul ile aile arasındaki işbirliğinin önemi her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Bu nedenle velilerin bu süreçte öğretmen ve okul yöneticileri ile koordineli çalışmaları beklenmektedir. Beklentilerinin dikkate alınmadığını düşünen bir ebeveyn, çocuğunun okuldaki eğitim süreci hakkında öğretmen ve yönetici gibi okuldaki diğer aktörlerle aktif olarak işbirliği yapmaz (Ergin & Çayak, 2019b).

Ebeveynler ve okul arasındaki işbirliği öğretmenler ve yöneticiler ile aralarındaki güçlü iletişime dayanır. Eğitim ve öğretim sürecinde önemli bir yere sahip olan iletişim, bilginin bir kişi veya gruptan başka bir kişi veya gruba aktarılması süreci olarak tanımlanır (Tutar, 2003).

1. VELİ-OKUL İŞBİRLİĞİ

Karar verici yöneticilerin karar verecekleri organizasyonun diğer unsurları ile işbirliği, doğru kararı verme olasılığını artıracaktır. Yöneticinin paydaşların kendilerini ilgilendiren konularda alınan kararlara katılmalarını sağlaması, daha sağlıklı bir karar alınmasını mümkün kılacaktır. Karara katılım, katılımcıların kararın uygulanmasında daha samimi bir çaba göstermelerine yol açar (Köksoy, 2012).

Tüm paydaşların katılımı okul yönetiminin, okulun ve öğrencilerin başarısını artıracaktır. Ebeveynlerin okul ortamına bilinçli katılımı, okul yönetiminin başarısını artıracak ve okula daha demokratik, şeffaf ve idari faydalar getirecektir. Bu bağlamda ebeveynler okul ortamına daha fazla dahil olmalıdır.

Okul ortamının dışında gibi görünen ebeveynler aslında eğitim sürecinin en önemli parçasıdır. Öğrencinin eğitim sürecinde ebeveynlere büyük rol düşmektedir. Okul hayatı başladığında çocuğun aile dışında yeni bir ortama girmesiyle aile ve okul arasındaki işbirliği başlamalıdır. Çocuk zamanının çoğunu okulda uyku dışında geçirir. Okulda paydaşlar olarak velilerin varlığı ve okul yönetimi ile koordineli işbirliği çocuğun başarısında önemli rol oynayacaktır (Altuntaş, Demirdağ & Ertem, 2020; Ergin, Doğan & Isırkan Taşçı, 2023).

Son yıllarda dünyada yaşanan hızlı gelişmeler birçok alanda değişimlere neden olmuştur. Bütün bu değişiklikler okulun işleyişinde bir değişikliği zorunlu kılacaktır. Bu anlamda velilerin okul yönetiminden ve öğretmenlerden beklentileri değişmiştir. Başar'a (1999) göre; Bu, tutarlı, dengeli ve sağlıklı bir karşılıklı anlayış oluşturmayı ve her şeyden önce devam eden ilişkilerin ve eğitimin önündeki tüm engelleri kaldırmayı içeren okul-veli işbirliğinde çok önemli bir adımdır. Okul yönetiminde öğretmenlerin yanı sıra velilerin de bulunması okul yönetimine önemli katkı sağlayacaktır.

1.1. Veli-Okul Yönetimi İşbirliği

Okul yönetiminin okulun diğer paydaşlarına karşı davranışı büyük önem taşımaktadır. Okul yönetiminin katılımcı yönetim anlayışını benimsemesi, öğrencilerin akademik başarısının yanı sıra tüm paydaşların motivasyonunu da artıracaktır. Özmen & Batmaz'a (2006) göre; Etkili bir okul yönetimi, eğitim ve öğretim hedeflerini açıkça tanımlamak, öğrenmeyi teşvik etmek ve işbirlikçi çalışmalar yürütmek gibi görevlere sahiptir.

Çocuğun ailesi öncelikle okul yönetimine güvenmelidir. Bu güven sadece okul yönetimi tarafından verilen hizmetin kalitesini arttırmakla kalmaz, aynı zamanda velilerle ilişkilerin olumlu yönde gelişmesinde de önemli rol oynar. Okul yönetimi tarafından velilerin beklentilerinin gerçekleştirilmesi okul yönetimine fayda sağlamaktadır. Veliler artık okul yönetiminin değerlendirmelerine eskisinden daha fazla katılmak istiyor. Öğrencilerinin en iyi şekilde eğitilmesini isteyen veliler, okul yönetimi kararlarında etkili olmak ve görüşlerinin duyulmasını istemektedir. Bu nedenle okul yönetimleri, velilerle işbirliğinden etkin karar alma süreçlerine kadar birçok olguyu göz önünde bulundurarak okulun etkinliğini arttırmaya çalışmalıdır (Altuntaş vd, 2020; Ergin vd, 2023).

Çağdaş okul yönetimi anlayışı içinde, okul yönetiminin velilerle işbirliği içinde çalışması beklenmektedir. Okul ve aile arasındaki iyi ilişkilerin okulun başarısı için önemli olduğu düşünülmektedir. Okul ve ebeveynler arasındaki iletişimin iki temel avantajından bahsedilmektedir. Bunlardan biri; Ebeveynler ve okul arasında bir güven ortamı yaratılır ve bu da okul içindeki paydaşların motivasyonunu artırır. Okul-aile ilişkisinin bir diğer önemli yararı, ebeveynlerin okul kültürünü öğrenmelerine ve bunun bir parçası olmalarına yardımcı olmasıdır. Kendini okul kültürünün bir parçası olarak gören veliler, eğitim sürecine daha gönüllü olarak katkıda bulunurlar (Hatipoğlu & Kavas, 2016; Ergin & Çayak, 2019b).

1.2. Veli-Öğretmen İşbirliği

Öğretmen eğitimin en önemli parçasıdır. Öğretmenin eğitiminde en iyisini vermeye çalışması beklenir. Başarılı bir eğitim için öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişim önemli bir yere sahiptir. Her şeyden önce, öğrencilerin her yönden gelişimini sağlamak okuldaki öğretmenin görevidir. Öğretmen-veli ilişkisi, öğrencinin okul dışında veya içinde akademik başarısını etkileyen çok önemli bir faktördür (Çayak & Ergin, 2015). Okul yönetimi ile aile arasındaki iletişim sadece öğrenci başarısını arttırmakla kalmaz, aynı zamanda veli ve öğretmen arasındaki iletişimin güçlü olmasını ve olası disiplin olaylarının önüne geçilmesini sağlar (Aslanargun, 2007).

Ebeveynler ve öğretmenler arasındaki işbirliği, ikisi arasındaki güçlü iletişime dayanmaktadır (Tutar, 2003). Bu bakımdan öğretmen tüm velilerle etkili iletişim kurmalı ve velilerin öğrencilerin öğrenme sürecine katılmasını sağlamalıdır. Bu, öğretmenin ana görevlerinden biri olmalıdır. Öğretmenler ve ebeveynler arasındaki iletişim tek taraflı olarak düşünülmemelidir. Bazen iletişim ebeveynler tarafından sağlanmalıdır (Hatipoğlu ve Kavas, 2016).

Öğretmenler ve veliler arasındaki işbirliği, velilerin boş zamanları dikkate alınarak çeşitlendirilmelidir. Öğrencinin yeteneklerine, başarılarına, ikamet ettiği yere ve disiplin olaylarına bağlı olarak çeşitli toplantılar yapılabilir.

1.3. Sorun Ortaklığı

Okulun paydaşları okul yönetimi, öğretmenler, öğrenciler ve velilerdir. Ayrıca okulun sorunlarıyla ilgilenen kurum, kuruluşlar ve diğer kişiler üçüncü aktörlerdir. Okulların amacı, yönetim tarafından belirlenen müfredatın sorunsuz bir şekilde yürütülmesini sağlamak ve böylece daha yüksek başarı elde etmektir. Öğretmenler eğitim sürecinin uygulanmasında aktif rol alırlar. Öğretmenlerin en büyük görevi sadece bilgi vermek değil, aynı zamanda toplumun yeni üyelerine istenen davranışları öğretmektir. Öğrenciler, eğitim sürecinin eylemine maruz kalan kesimdir. Veliler öğrencilerin yasal sorumluluğunu üstlenirler. Eğitim sürecindeki sorunların belirlenmesi ve karşılaşılan sorunlar hakkında diğer paydaşların bilgilendirilmesi işbirliğinin ilk adımıdır (Yıldız & Balyer, 2019; Ergin & Çayak, 2019a).

1.4.Çözüm Ortaklığı

Eğitim sürecinde karşılaşılan herhangi bir sorun ister disiplin ister başka bir alanda olsun, tüm paydaşların işbirliği ile çözülebilir. Paydaşların okul yönetimine katılımı sorunların çözümü açısından büyük önem taşımaktadır. Okul yönetimi, okulun sorunları çözme kararından etkilenecek öğretmen, öğrenci ve velileri karar verici olarak görmeli ve onları çözüm sürecine katılmaya davet etmelidir. Okulun paydaşları tarafından okulla ilgili kararlar alınması, çözüm şansını artırır. Okulda alınan kararlarda söz sahibi olmak, bu konuda sorumluluk almak, okul yönetimini etkilemek, genel olarak okul yönetimine katılmak çözüm ortaklığı olarak tanımlanabilir (Can & Nikolayidis, 2020; Ergin & Çayak, 2019b). Okul paydaşlarının okul

karar alma sürecine dahil edilmesi, paydaşlar arasında karşılıklı iletişim ve etkileşim yaratır. Sorunların çözümünde iyi iletişim ve işbirliği okula her alanda başarı getirecektir.

1.5. Okul Aidiyeti

Okul yönetiminde karar ve yetkide paydaşlar olan öğretmenler, öğrenciler ve veliler kendilerini okulun üyeleri olarak görürler. Birlikte karar almak, okul yönetimindeki sorunların çözümünde birlikte çalışan aktörlerin aidiyet duygusunu güçlendirecektir. Okul yönetimine katkıda bulunan aktörler, rollerinin öneminin daha fazla farkında olacaklardır. Bu bağlamda karar alma yetkilerinin paylaşımı etkin bir şekilde gerçekleştirilmelidir. Öte yandan, bağlılık okulun tüm paydaşlarının entegrasyonunu sağlayacaktır. Okula bağlılık ve aidiyet duygusu okulun hem akademik hem de diğer alanlardaki performansını artıracaktır (Çengel, Totan & Çoğmen, 2017; Ergin & Çayak, 2019c; Özgök & Sarı, 2016).

2. YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı öğrenci velilerinin okul yöneticileri ve öğretmenleriyle işbirliği düzeylerini saptamaya hizmet edecek ölçek geliştirmektir. Öğrenci başarısının okulun tüm paydaşlarının işbirliğiyle sağlanabileceğine dikkati çekmek için yapılacak araştırmalarda kullanılacak ölçme aracı geliştirmeyi amaçlayan bu çalışma, toplam 336 katılımcı ile yürütülmüştür. Katılımcılar her yaş ve özellikteki internet kullanıcısı öğrenci velisi yetişkinlerdir. Araştırma e_survey yöntemiyle, anket ve ölçeğin internet tabanlı uygulanmasıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmacıların öğrenci velilerinin cevaplayacağı içerikte oluşturdukları "Veli-Okul İşbirliği Ölçeği" 4'lü derecelmeli 30 soru içermektedir.

Aşama 1 açımlayıcı faktör analizi: Ölçek geliştirme istatistiği olarak alt boyutların belirlenmesinde Varimax rotasyonel açımlayıcı faktör analizi kullanıldı. Böylelikle ölçeğin kaç boyut ve her boyutun hangi maddeleri içerdiği saptandı. Saptanan bu madde boyut yapısına bağlı olarak boyut değerleri, boyut değerlerinden hareketle ölçeğin toplam değerleri hesaplandı. Boyutlar için belirlenen bu değerlere göre her bir alt boyut için ayrı ayrı madde-toplam ve madde hariç toplam korelasyon katsayıları hesaplanarak iç tutarlılıkları belirlendi. Benzer yaklaşımla maddelerin ayırt edici gücünü belirlemek için üst çeyrek ve alt çeyrek farkı için t-testi uygulandı. Ölçek toplamı ve alt boyut toplamları için Cronbach α ve Rulon katsayıları hesaplanarak güvenilirlik belirlendi.

Aşama 2 doğrulayıcı faktör analizi: İlk aşamada açımlayıcı faktör analizi ve sonrasındaki analizler sonucu 30 maddeli 5 boyutlu olarak saptanan "Veli-Okul İşbirliği Ölçeği" için doğrulayıcı faktör analizi ile geçerliği test edilmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Aşama 1 açımlayıcı faktör analizi

Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak ölçeğin yapı geçerliği belirlendi. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Küresellik Testleri ile verilerin faktör analizine uygunluğu değerlendirilerek istatistiksel gereksinimleri karşıladığı saptandı (Tablo 1)

Tablo 1. KMO ve Bartlett Testleri

	Kaiser-Meyer-Olkin	0,935
Bartlett	Kaykare	6044,846
	sd	435
	p	0,000

Temel bileşenler (principal component) analizi kullanılarak yapılan açımlayıcı (extraction) değişkenlik analizine göre oluşan 5 faktörlü yapı toplam değişkenliğin yüzde 61,606'sını açıklamaktadır (Tablo 2)

Tablo 2. Açıklanan Toplam Değişkenlik

Bileşen	İlk Eigen değerleri			Kareler Toplamı			Döndürülmüş Kareler Toplamı		
	Toplam	Varyansın %	Birikimli %	Toplam	Varyansın %	Birikimli %	Toplam	Varyansın %	Birikimli %
1	11,886	39,620	39,620	11,886	39,620	39,620	4,595	15,317	15,317
2	2,144	7,146	46,766	2,144	7,146	46,766	4,251	14,169	29,486
3	1,851	6,169	52,936	1,851	6,169	52,936	3,807	12,689	42,175
4	1,450	4,832	57,768	1,450	4,832	57,768	3,262	10,875	53,050
5	1,151	3,838	61,606	1,151	3,838	61,606	2,567	8,556	61,606
6	0,996	3,322	64,927						

"Varimax rotated" açımlayıcı faktör analizi ile faktörler ve hangi maddeleri içerdikleri belirlenmiştir (Tablo 3.).

Tablo 3. Varimax Döndürülmüş Açımlayıcı Faktör Analizi

Madde	Boyut	Eigen
1-Çocuğum ile ilgili bilmesi gerektiğini düşündüğüm bilgileri öğretmenlerle paylaşıyorum.	F4	0,794
2-Çocuğumla ilgili bir problem gördüğümde öğretmeni ile paylaşıyorum.	F4	0,764
3-Çocuğumun eğitimindeki olumsuzlukların çözümünde öğretmen ile ortak hareket etmek isterim.	F4	0,761
4-Çocuğumun öğretmeniyle olan görüşmelerimizde öğretmenin tutumu beni rahatsız ediyor.	F5	0,505
5-Çocuğumun öğretmenlerini tanırım.	F2	0,538
6-Müdür veya yardımcısı ile görüşme şansı bulabiliyorum.	F1	0,596
7-Müdür veya yardımcısı, okulda güvenilir bir ortam sağlamada başarılı.	F1	0,687
8-Müdür veya yardımcısı, okul-veli işbirliğini başarı ile sağlayabiliyor.	F1	0,757
9-Müdür veya yardımcısı, öğrencilerle ilgili dönütleri velilerle anında paylaşıyor.	F1	0,735
10-Müdür veya yardımcısı, velilere karşı saygılı, anlayışlı, güler yüzlü.	F1	0,745
11-Müdür veya yardımcısı, velilerle samimi bir iletişim kurabiliyor.	F1	0,787
12-Müdüre veya yardımcısına ulaşmak kolay olmuyor.	F5	0,735
13-Okula gitmek zorunda kaldığımda kendimi huzursuz hissediyorum.	F5	0,563
14-Okuldaki faaliyetlerde istediğimde görev alabiliyorum.	F4	0,422
15-Okulun eğitici kadro dışındaki personeli, velilere karşı umursamaz davranıyor.	F5	0,498
16-Okulun web sayfası ve sosyal medya hesapları velilerle iletişim amacıyla başarıyla kullanılmaktadır.	F3	0,467
17-Öğretmen(ler) bana iletişim imkanı veriyor.	F2	0,702
18-Öğretmen(ler) bireylerarası ilişkilerde başarılı.	F2	0,659
19-Öğretmen(ler) ihtiyaç duyduğunda toplantı yaparak velileri bilgilendiriyor.	F2	0,594
20-Öğretmen(ler) ile istediğimde görüşebiliyorum.	F2	0,739
21-Öğretmen(ler) ile okulda yüzyüze görüşme şansım olmuyor.	F5	0,589
22-Öğretmen(ler) iletişimimizde saygılı davranıyor.	F3	0,481
23-Öğretmen(ler) okulun bir paydaşı olduğumuzun farkında değil gibi davranıyor.	F5	0,475
24-Öğretmen(ler) sorunları belirleyerek velilerle paylaşıyor.	F3	0,614
25-Öğretmen(ler) sorunlarla karşılaştığında velilerle ortaklaşa çözüm aramaktadır.	F3	0,753
26-Öğretmen(ler) veliler ile iletişim kurabilme konusunda başarılı.	F3	0,574
27-Sorunların çözümünde yönetim velilerle ortak hareket ediyor.	F3	0,640
28-Sosyal medyada öğretmenler ve veliler arasında etkin kullanılan iletişim grubumuz var.	F3	0,664

29-Veli toplantılarına düzenli olarak katılıyorum.	F4	0,572
30-Veli toplantısı dışında da çocuğumun öğretmenleriyle görüşebiliyorum.	F2	0,560

Açıklama yöntemi: Temel bileşenler. Döndürme yöntemi: Kaiser normalizasyonu ile Varimax.

a. Rotasyon 14 yineleme.

Faktör analizi sonucuna göre oluşan 5 faktör ve anlamları aşağıdaki gibidir (Tablo 4).

Tablo 4. Faktörler

F1	Yönetimle işbirliği	Bu faktör altında “Müdür veya yardımcısı, velilerle samimi bir iletişim kurabiliyor” vb maddeler bulunmaktadır
F2	Öğretmenlerle işbirliği	Bu faktör altında “Öğretmen(ler) ile istediğimde görüşebiliyorum.” vb maddeler bulunmaktadır
F3	Çözüm paydaşlığı	Bu faktör altında “Öğretmen(ler) sorunlarla karşılaştığında velilerle ortaklaşa çözüm aramaktadır.” vb maddeler bulunmaktadır
F4	Sorun paydaşlığı	Bu faktör altında “Çocuğumla ilgili bir problem gördüğümde öğretmeni ile paylaşırım.” vb maddeler bulunmaktadır
F5	Okul aidiyeti	Bu faktör altında “Okula gitmek zorunda kaldığımda kendimi huzursuz hissediyorum.” vb maddeler bulunmaktadır Bu boyut içerdiği tüm maddeler veegenl puanı reverse değerlendirmelidir

Madde-toplam ve madde-hariç toplam korelasyon katsayıları hesaplanarak boyutlar arası içtutarlık güvenilirliği saptandı. Rulon=0.907, Cronbach α =0.870 olarak hesaplanmış olan katsayılar ile tüm faktör toplamlarının ölçek toplamıyla ilişkili olduğu ve tüm faktörlerin ölçeğin toplamı ile içtutarlık gösterdiği belirlenmiştir (Tablo 5).

77

Tablo 5. Boyutlararası İchtutarlık Analizi

Faktör		madde-toplam korelasyon katsayısı			madde- hariç toplam korelasyon katsayısı		
		rit	sd	p	rir	sd	p
F1	Yönetimle işbirliği	0,829	334	p<.01	0,713	0,829	p<.01
F2	Öğretmenlerle işbirliği	0,863	334	p<.01	0,771	0,863	p<.01
F3	Çözüm paydaşlığı	0,883	334	p<.01	0,797	0,883	p<.01
F4	Sorun paydaşlığı	0,726	334	p<.01	0,583	0,726	p<.01
F5	Okul aidiyeti	0,727	334	p<.01	0,587	0,727	p<.01
		Rulon			Cronbach α		
		0,809			0,867		

Madde-toplam ve madde-hariç toplam korelasyon, Rulon, Cronbach α katsayıları hesaplanarak tüm faktörlerin her biri için ayrı ayrı içtutarlık güvenilirliği olup olmadığı saptandı. Bu analizler faktörlerin içtutarlık gösterdiğini ortaya koymuştur (Tablo 6).

Tablo 6. Boyutlar İçin Maddeler arası İchtutarlık Analizi

		Rulon	Cronbach α
FT	Veli-Okul İşbirliği	0,809	0,867
F1	Yönetimle işbirliği	0,916	0,894
F2	Öğretmenlerle işbirliği	0,908	0,879
F3	Çözüm paydaşlığı	0,895	0,885
F4	Sorun paydaşlığı	0,761	0,784
F5	Okul aidiyeti	0,787	0,737

Okul ile iletişim düzeyi yüksek olan katılımcı ebeveynler ile iletişim düzeyi düşük olan katılımcı ebeveynleri ayırt etme gücünü belirlemek amacıyla üst çeyrek dilimde yer alan kişiler ile alt çeyrek dilimde yer alan katılımcılar arasında fark olup olmadığı t-testi kullanılarak analiz edilmiştir. Ölçek toplamına göre oluşturulan çeyrekler arasındaki fark t-testi ile hesaplanarak yapılan analize göre ölçeğin okulla işbirliği yüksek ve düşük düzeylerdeki ebeveynleri ayırt etmeye hizmet ettiği saptanmıştır (Tablo 7).

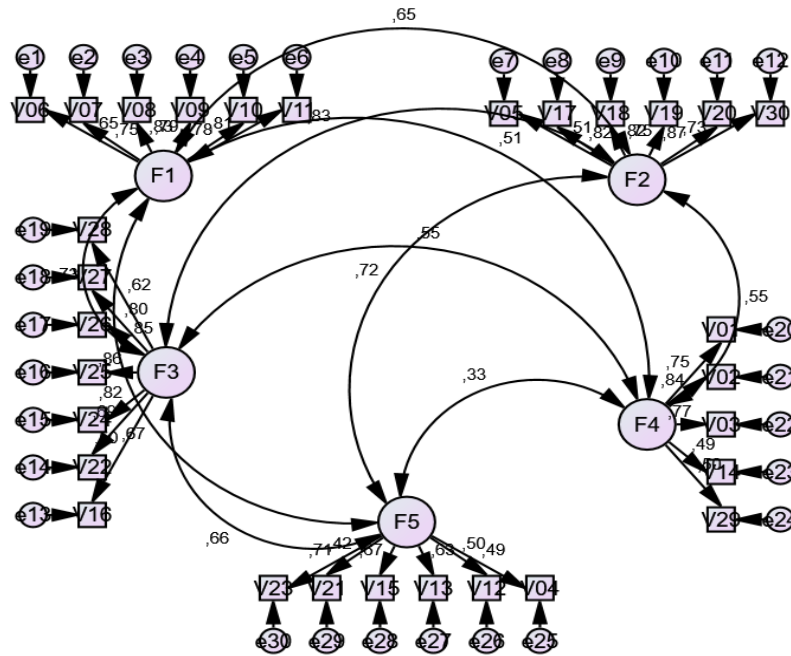
Tablo 7. Faktörler İçin Ayırtetme Gücü t Testi Sonuçları

	Üst Çeyreklik			Alt Çeyreklik			karşılaştırma		
	n	\bar{X}	ss	n	\bar{X}	ss	t	sd	p
Yönetimle işbirliği	91	3,742	0,328	91	2,725	0,524	17,295	180	p<.01 0,000
Öğretmenlerle işbirliği	91	3,733	0,296	91	2,709	0,473	18,691	180	p<.01 0,000
Çözüm paydaşlığı	91	3,650	0,336	91	2,578	0,515	17,545	180	p<.01 0,000
Sorun paydaşlığı	91	3,684	0,339	91	2,895	0,498	13,588	180	p<.01 0,000
Okul aidiyeti	91	3,608	0,396	91	2,789	0,353	15,286	180	p<.01 0,000

Faktörlerin her biri için okulla iletişim düzeyi yüksek olan katılımcı ebeveynler ile iletişim düzeyi düşük olan katılımcı ebeveynler arasında ayırım yapma gücü t-testi ile belirlenmiştir. Faktör toplamına göre oluşturulan çeyrekler arasındaki her madde hakkında farkı sorgulamak için hesaplanan t-testi analizleri, tüm faktörlerdeki tüm maddelerin okulla işbirliği yüksek ve düşük düzeydeki velileri ayırt ettiğini göstermiştir.

Ölçeği 30 maddelik 5 boyutlu son haline göre; 4, 12, 13, 15, 21, 23 numaralı maddeler reverse değerlendirmelidir (4=Çok nadiren, 3=Bazen, 2=Çoğu zaman, 1= Kesinlikle Katılıyorum). Yüksek puan iletişim yüksekliğini gösterir. Ölçekteki diğer tüm maddeler düz değerlendirmelidir (1=Hiç katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Katılıyorum, 4=Kesinlikle Katılıyorum). Yüksek puan işbirliği yüksekliğini gösterir. Veli-Okul İşbirliği (ölçek toplam puan) ve 5 boyutun tamamı için yüksek puan işbirliği yüksekliğini gösterir

3.2. Aşama 2 Doğrulayıcı Faktör Analizi

Şekil 1. Doğrulayıcı Faktör Analizi

AFA (Açıklayıcı Faktör Analizi) ve madde analizi sonucunda oluşturulan ölçeğin 30 maddelik 5 faktörlü yapısı daha sonra DFA (Doğrulayıcı Faktör Analizi) ile test edilmiştir. DFA'ya model uyumu için elde edilen değerlerin uyum indeksleri ($\chi^2(395)=1180.308$, $p=.000$, $\chi^2/df=2.988$, $CFI=0.865$, $RMSEA=0.077$ (%90, %0.072-0.082), $GFI=0.808$, $AGFI=0.774$) olarak bulunmuştur. İndeksler kriterlerle karşılaştırıldığında ölçeğin 5 alt boyutlu yapısı (modeli) doğrulanmıştır. Tüm maddeler ölçek üzerinde 5 faktöre istatistiksel anlamlılık ile yüklenmiştir. Şekil 1, ölçeğin tüm faktörlerini, maddelerini ve değerlerini göstermektedir.

SONUÇ

Yapılan tüm istatistiksel analizler sonucunda 5 faktör ve 30 maddeden oluşan ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğuna, dolayısıyla kullanılabilmesine karar verilmiştir. Ölçeğin tüm boyutlarından alınan yüksek puanlar, katılımcıların görüşlerine göre okul-aile işbirliğinin üst düzeyde olduğu anlamına gelmektedir.

<i>"COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" beyanları:</i>	
Etik Kurul Belgesi:	Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu, Evrak Tarih ve Sayısı: 23.10.2023-E.537019
Çıkar Çatışması Beyanı:	Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.
Finansal Destek:	Bu çalışmanın araştırma ve yazım aşamasında herhangi kişi/kurum veya kuruluşlar tarafından finansal destek alınmadığı bildirilmiştir.
Katkı Oranı Beyanı:	1. yazar: %34 – 2. yazar: %33 - 3. yazar: %33
Destek ve Teşekkür Beyanı:	-
Sorumlu Yazar:	Doç. Dr. Demirali Yaşar Ergin
Çifte Kör Hakem Değerlendirmesi:	Dış-bağımsız
Bu makale, Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.	
<i>The following statements are made in the framework of "COPE-Code of Conduct and Best Practices Guidelines for Journal Editors":</i>	
Ethics Committee Approval:	Trakya University 23.10.2023-E.537019
Declaration of Conflicting Interests:	No conflicts of interest were reported for this article.
Financial Support:	It has been reported that this study did not receive financial support from any person/institution or organization during the research and writing phase.
Author Contributions:	1 st author: %34 – 2 st author: %33 - 3 st author: %33
Statement of Support and Acknowledgment:	-
Corresponding Author:	Assoc. Prof. Dr. Demirali Yaşar Ergin
Double-Blind Peer Review:	External-independent
<i>This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.</i>	

KAYNAKÇA

- Altuntaş, B., Demirdağ, S. & Ertem, H.Y. (2020). Velilerin Algılarına Göre Okul Yöneticilerinin Yönetim Becerileri ile Okul İklimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *AJER-Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi* 2020, 5(2), 254-269.
- Aslanargun, E. (2007). Okul- Aile İşbirliği ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Tarama Çalışma. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 0(18), 119-135.
- Aydoğan, İ. (2006). İlköğretim Okullarında Okul-Çevre İlişkilerinin Düzeyi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 121-136.
- Başar, H. (1999). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: MEB Basımevi.
- Can, E. & Nikolayidis, U. (2020). Okul Yönetimine Katılım: Rehber Öğretmenler Üzerine Bir Araştırma. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(6), 1787-1806.
- Çayak, S. & Ergin, D. Y. (2015). Öğretmen-Veli İşbirliği İle İlkokul Öğrencilerinin Sınıf İçindeki İstenmeyen Davranışları Arasındaki İlişki. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 6(11), 59-77.
- Çengel, M., Totan, T. & Çoğmen, S. (2017). Okula Bağlılık Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(4), 1820-1837.
- Ergin, D. Y. & Çayak, S. (2019a). Veli Beklentileri Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. XI. IBANESS Kongreler Serisi International Balkan and Near Eastern Social Sciences Congress Series – Tekirdağ-Türkiye-Mart 9-10, 2019.
- Ergin, D. Y. & Çayak, S. (2019b). Veli Beklentileri Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *BNEJSS Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 46-55.
- Ergin, D. Y. & Çayak, S. (2019c). İlkokul 1. Sınıf Öğrenci Velilerinin Beklentileri. *The 2nd International Congress on Balkan Child and Youth Literature (IBCYL 2019) Priştine/KOSOVA 26-28 Nisan 2019*.
- Hatipoğlu, A. & Kavas, E. (2016). Veli Yaklaşımlarının Öğretmen Performansına Etkisi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 1012-1034.
- Köksoy, S. (2012). Okul Yönetiminde Karara Katılım. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 253-268.
- Kulak, R. (2020). Okul-Veli İşbirliği, Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 6(31), 1628-1640.
- Özgök, A. & Sarı, M. (2016). Ortaokul Öğrencilerin Okula Aidiyet Duygusu ve Arkadaş Bağlılık Düzeyi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(3), 71-86.
- Özmen, F. & Batmaz, C. (2006). İlköğretim Okul Müdürlerinin Öğretmen Denetimindeki Etkililikleri – Hizmet Yılı ve Görev Türü Değişkenine Göre Öğretmen Görüşleri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 0(2), 102-120.
- Tutar, H. (2003). *Örgütsel İletişim*. Ankara: Seçkin.
- Yıldız, S. & Balyer, A. (2019). Okul Paydaşları Bağlamında Kamu Okullarındaki Parasal Sorunlar: Fenomenolojik Bir Araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (PAU Journal of Education)* 0(46), 349-364.